

عنوان مقاله:

اثر گردشگری بر خدمات فرهنگی زاینده رود (حوزه آبخیز اسکندری)

محل انتشار:

مجله علوم و مهندسی آبخیزداری ایران، دوره 18، شماره 65 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسندگان:

زینب کریمی - Yazd University

علی طالبی - Yazd University

خلاصه مقاله:

مقدمه خدمات فرهنگی بوم سازگان (CES) به منافع غیرمادی و تماس غیرفیزیکی انسان ها با آبخیز گفته می شود. از جمله شاخص های CES، ارزش های زیبایی شناختی و معنوی، حس مکان و الهامات و سیستم دانش و ارزش های آموزشی می باشد. انسان ابتدا بر اساس فرهنگ خود محیط را درک و سپس منافع غیرمادی را از بوم سازگان دریافت می کند. از طرفی، گردشگری یکی از فعالیت های تاثیر گذار بر فرهنگ و خدمات بوم سازگان است. در واقع؛ گردشگری پدیده ای اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی است که با جابه جایی مردم به مکانی خارج از محل زندگی شان ارتباط دارد. گردشگری می تواند تأثیرات متفاوتی مانند تغییر در ارزش ها، رفتار افراد، روابط زندگی جمعی، سبک زندگی، سطوح امنیت و غیره را به دنبال داشته باشد. در این راستا؛ با توجه به این مهم، پژوهش حاضر با هدف ارزیابی اثر فعالیت های گردشگری بر مولفه های CES در آبخیز اسکندری واقع در بالادست حوضه سد زاینده رود انجام شد. این حوضه واقع در استان اصفهان و شامل شهرستان های بوئین و میاندشت، تیران و کرون، چادگان، خوانسار، فریدن و فریدون شهر می باشد. مواد و روش ها پژوهش حاضر از نوع کاربردی و توصیفی-تحلیلی است که داده های آن به روش های کتابخانه ای، مشاهده و مطالعات میدانی شامل پرسشنامه و مصاحبه چهره به چهره جمع آوری شده است. بر این اساس، پس از بررسی جاذبه های گردشگری محدوده مورد مطالعه؛ به منظور ارزیابی اثر گردشگری بر CES، شاخص هایی در قالب پرسشنامه بر مبنای طیف لیکرت طراحی شد. طیف لیکرت، شامل پاسخ هایی از خیلی کم (۱) تا خیلی زیاد (۵) می باشد. در ادامه، روایی پرسشنامه ها توسط متخصصین خبره مورد تایید قرار گرفت. برای تعیین پایایی شاخص های مورد بررسی از آلفای کرونباخ استفاده شد. میزان آلفای کرونباخ برای شاخص های حس مکان، ارزش های زیبایی شناختی و معنوی و سیستم دانش و ارزش های آموزشی به ترتیب ۰/۸۵، ۰/۹۳ و ۰/۸۸ به دست آمد. سپس با پیمایش در منطقه، نسبت به تکمیل پرسشنامه ها توسط گردشگران اقدام گردید. در نهایت، تجزیه و تحلیل داده های جمع آوری شده و مقایسه آماری با استفاده از آزمون t تک نمونه ای در نرم افزار SPSS انجام شد. در مرحله بعد؛ برای ارزیابی CES در حوزه آبخیز اسکندری، از تعداد افراد بازدیدکننده از مناطق گردشگری طبیعی نیز استفاده شد. در این راستا؛ ابتدا تعداد افراد بازدیدکننده محاسبه، سپس برای بیان شاخص گردشگری بدون بعد، دامنه صفر تا یک به چهار طبقه با دامنه یکسان بندی شد. نتایج و بحث نتایج پژوهش حاکی از آن است که در مجموع، فعالیت های گردشگری بر CES نقش موثری داشته است. البته این تاثیر در ابعاد مختلف یکسان نیست و مولفه های CES یعنی ارزش های زیبایی شناختی و معنوی، حس مکان و الهامات و سیستم دانش و ارزش های آموزشی به ترتیب اولویت اول تا سوم را به خود اختصاص داده اند. در این راستا؛ برای سنجش مولفه حس مکان و الهامات از شاخص های تشدید علاقه گردشگران، افزایش ارزش منطقه، احساسات، بازدید بیشتر و حس مسئولیت بیش تر گردشگران استفاده شد. ارزش های زیبایی شناختی شامل تنوع فضایی، اصلاح ...

کلمات کلیدی:

Eskandari watershed, cultural ecosystem services, tourism activities, حوزه آبخیز اسکندری، خدمات فرهنگی بوم

سازگان، فعالیت های گردشگری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2038909>

